

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE ZA ROK 2019

Stowarzyszenie Przyjaciele MNW w 2019 roku kontynuowało aktywną promocję nowo podjętych projektów, a także wydarzeń organizowanych przez Muzeum Narodowe w Warszawie. W tym celu wykorzystywaliśmy media społecznościowe i komunikatory elektroniczne. Adresatami informacji byli członkowie Stowarzyszenia jak i osoby niezrzeszone.

W roku 2019 zostały zrealizowane następujące działania statutowe:

(Statut Stowarzyszenia §7, p.2.1p.2.3,p2.4, p2.5,p2.7)

- **20 oprowadzeń dla członków stowarzyszenia (opisane poniżej)**
 - Pomnik. Europa Środkowo-Wschodnia 1918-2019
 - Muzeum Warszawskiej Pragi
 - Pablo Picasso – oprowadzanie dodatkowe
 - Krzycząc: Polska. Niepodległa 1918 – dodatkowe oprowadzanie
 - Galeria XIX wieku – dodatkowe oprowadzanie
 - Galeria Faras – dodatkowe oprowadzanie
 - Galeria Sztuki Dawnej – dodatkowe oprowadzanie
 - Galeria Sztuki Średniowiecznej – dodatkowe oprowadzanie
 - Galeria Wzornictwa Polskiego – dodatkowe oprowadzanie
 - W świecie dawnych domków dla lalek
 - Ikonografia Ukrzyżowania
 - Sztuka to wartość. Z kolekcji PKO Banku Polskiego
 - Lalki. Teatr, film, polityka
 - Rządzić i olśniewać. Klejnoty i jubilerstwo w Polsce w XVI i XVII wieku – oprowadzanie dodatkowe
 - Arcydzieła Augusta Zamoyskiego
 - Spółdzielnia Orno. Biżuteria
 - Na jednej strunie: Malczewski i Słowacki – oprowadzanie dodatkowe
 - Widoczne Niewidoczne. Pokaz malarstwa XX wieku ze zbiorów Muzeum Narodowego w Warszawie
 - Bruegel w Towarzystwie / Skarby MNW i Rembrandt osobiście / Skarby MNW
 - Gdynia – Tel Awiw – wystawa czasowa w Muzeum Żydów Polskich POLIN
- **6 oprowadzeń kuratorskich po wystawach:**
 - Pomnik. Europa Środkowo-Wschodnia 1918-2019
 - Krzycząc: Polska! Niepodległa 1918
 - Galeria Wzornictwa Polskiego

- Arcydzieła Augusta Zamoyskiego
- Sztuka to wartość. Z kolekcji PKO Banku Polskiego
- Splendor i finezja. Duch i materia w sztuce Korei
- **1 wycieczka dla członków stowarzyszenia (opisana poniżej)**
 - Toruń
- **Wystawa dzieł przekazanych na aukcję „Spragnieni Piękna”**
- **Oprowadzanie po pracowniach konserwatorskich Muzeum Narodowego w Warszawie** – spotkanie dla Patronów i Darczyńców Stowarzyszenia, na którym mieli okazję zobaczyć konserwację papieru, malarstwa na płótnie, malarstwa na drewnie
- **Oprowadzanie po Magazynach Malarstwa Polskiego** – spotkanie dla Patronów i Darczyńców Stowarzyszenia, na którym mieli oni okazję zobaczyć zbiory malarstwa na co dzień przechowywane w magazynach, niedostępne dla zwiedzających
- **Aukcja fotografii „Niebezpieczne ujęcia”** – aukcja zdjęć współczesnych fotografów, z której dochód zostanie przekazany na stypendia naukowe pracowników MNW
- **Cykl wykładów „Bliżej sztuki”** – spotkania dotyczące sztuki, designu, fotografii, mody odbywające się w różnych przestrzeniach (m.in. Galeria BWA, Muzeum Warszawy)
- **Aukcja Adopcji „Skarby Muzeum Narodowego w Warszawie” (opisane poniżej)**
- **Projekt „Spragnieni Piękna” (opisane poniżej)**

OPROWADZANIA TYLKO DLA CZŁONKÓW STOWARZYSZENIA

- **21 stycznia 2019 roku o godz. 13.00 – Pomnik. Europa Środkowo-Wschodnia 1918-2018**

W 2018 roku Królikarnia włączyła się w obchody 100-lecia odzyskania przez Polskę Niepodległości, rozpoczynając międzynarodowy projekt badawczy poświęcony rzeźbie monumentalnej w Europie Środkowo-Wschodniej. Centralnym punktem projektu była wystawa „Pomnik. Europa Środkowo-Wschodnia 1918-2018”. Wystawa w Królikarni opowiada o pomnikach istotnych ze względów artystycznych, historycznych lub społecznych, powstałych na terenie Polski oraz innych krajów Europy Środkowo-Wschodniej w latach 1918–2018. Także tych, które pomimo niezaprzeczalnej wartości artystycznej bywają krytykowane ze względu na upamiętniane wydarzenia i siły polityczne.

- **17 lutego 2017 roku o godz. 13.00 – Muzeum Warszawskiej Pragi**

Wystawa stała w Muzeum Pragi ukazuje dzieje prawobrzeżnej Warszawy od XVI wieku do dziś w oparciu o miedzioryty, obrazy, fotografie i multimedia. Podczas oprowadzania członkowie mieli okazję zobaczyć eksponaty związane z lokalizacją Pragi, tutejszymi bazarami i targami,

rzemiosłem, przemysłem, aktywnościami społecznymi, sposobami spędzania wolnego czasu i infrastrukturą. Zwiedzanie urozmaiciły instalacje artystyczne znajdujące się w zabytkowych piwnicach Muzeum oraz Archiwum Historii Mieszkańców – anegdoty opowiadane przez prażan.

● **23 lutego 2017 roku o godz. 10.15 – Pablo Picasso – pokaz specjalny – oprowadzanie dodatkowe**

Na pokaz specjalny w MNW wybrano 10 talerzy z wizerunkami twarzy i przedstawieniami martwej natury. Wszystkie powstały we wczesnym okresie fascynacji artysty ceramiką i istnieją tylko w pojedynczych egzemplarzach (jego późniejsze prace tego typu były zazwyczaj produkowane w seriach od 25 do nawet 500 identycznych egzemplarzy). Na pokazie znalazły się również grafiki Picassa z kolekcji MNW, w większości litografie, w tym 14 prac z najdłuższego stworzonego przez niego cyklu: *Kobieta w fotelu* (1948–1949). Jego bohaterką jest Françoise Gilot, ówczesna towarzyszka życia artysty, sportretowana m.in. w przywiezionym z Polski zakopiańskim kożuchu. Wśród prezentowanych litografii były także martwe natury, m.in. interesująca grafika przedstawiająca dzban i owoce, najprawdopodobniej narysowana palcem na kamieniu litograficznym. Będzie też można zobaczyć dwa barwne linoryty z 1962 roku, własnoręcznie odbite przez artystę: *Popiersie kobiety w kapeluszu* (portret drugiej żony Picassa, Jacqueline Roque) i *Śniadanie na trawie* (według obrazu Édouarda Maneta).

● **9 marca 2019 roku o godz. 16.00 – oprowadzania po wystawach i galeriach stałych w MNW: Krzycząc: Polska! Niepodległa 1918, Galeria XIX wieku, Galeria Faras – oprowadzania dodatkowe**

Podczas oprowadzania członkowie Stowarzyszenia mogli zobaczyć galerie stałe i czasowe w Muzeum Narodowym w Warszawie. Przechodząc od sztuki starożytnej, przez XIX-wieczną sztukę polską po wystawę upamiętniającą 100. Rocznicę odzyskania przez Polskę Niepodległości.

● **16 marca 2019 roku o godz. 13.00 – Muzeum Domków dla Lalek**

Podczas oprowadzania członkowie Stowarzyszenia mieli okazję zobaczyć ponad 130 historycznych domów, sklepików i pokoi dla lalek, unikatową kolekcję zabawek sakralnych, dziesiątki uroczych wnętrz, tysiące maleńkich drobiazgów. Wizyta w Muzeum Domków dla Lalek była okazją do powrotu do dzieciństwa, wspomnień z lat młodości.

- 16 marca 2019 roku o godz. 16.00 – oprowadzania po galeriach stałych MNW: Galeria Sztuki Średniowiecznej, Galeria Sztuki Dawnej, Galeria Wzornictwa Polskiego – oprowadzania dodatkowe

Podczas kolejnych oprowadzań dodatkowych po MNW członkowie Stowarzyszenia mieli okazję zobaczyć m.in. jedne z najlepszych w Polsce zbiorów sztuki średniowiecznej oraz niedawno otwartą, jedyną w Polsce Galerię Wzornictwa Polskiego.

- **13 kwietnia 2019 roku o godz. 13.00 – Ikonografii Męki Pańskiej**

Nadchodzące Święta Wielkanocne były okazją do bliższego przyjrzenia się przedstawieniom Męki Pańskiej w dziełach znajdujących się w zbiorach Muzeum Narodowego w Warszawie.

- **20 maja 2019 roku o godz. 13.00 – Sztuka to wartość. Z kolekcji PKO Banku Polskiego**

Wystawa prezentowała kolekcję sztuki współczesnej PKO Banku Polskiego, jednego z najważniejszych instytucjonalnych mecenasów kultury, powstała w 1998 roku. Wybór dzieł powierzono Andzie Rottenberg, która zgromadziła powstałe w połowie lat 90. XX wieku prace wybitnych polskich artystów trzech pokoleń. Są wśród nich tak znakomite nazwiska jak Stefan Gierowski, Jan Tarasin, Łukasz Korolkiewicz, Zofia Kulik, Teresa Murak czy Olga Wolniak.

Zbiór został podzielony na trzy części: pierwsza skupiała w centrum ekspozycji artystów-mentorów (Stefan Gierowski, Jacek Sempoliński, Jan Tarasin, Zbigniew Makowski), niejednokrotnie profesorów akademickich, którzy kształtowali następne pokolenia, druga artystów, których dyplomy przypadały na lata 70. (m.in. Tomasz Ciecierski, Krzysztof Bednarski, Edward Dwurnik, Łukasz Korolkiewicz, Zofia Kulik, Teresa Murak), zaś trzecia tych, którzy kończyli studia w trakcie lub tuż po stanie wojennym (m.in. Ryszard Grzyb, Jarosław Modzelewski, Włodzimierz Pawlak, Tomasz Tatarczyk, Mariusz Kruk).

- **8 czerwca o godz. 13.00 – Lalki: Teatr, Film, Polityka**

Wystawa w Zachęcie usytuowała teatr lalkowy w obszarze historii sztuki oraz w szerszym kontekście przemian artystycznych i polityczno-społecznych zachodzących w Polsce w latach 50. i 60. XX wieku. Na większą skalę można było wówczas obserwować zjawisko przenikania się sztuki i teatru lalkowego, a także odkrywania własnej tożsamości przez tę dziedzinę. Teatr lalkowy porzucił naśladowanie „teatru żywego”, a jego twórcy zaczęli odsłaniać kulisy animacji

i demonstrować dotychczas skrywany proces tworzenia. Realizowane w powojennej Polsce spektakle lalkowe (zarówno dla dzieci, jak i dorosłych widzów) stanowiły interdyscyplinarne przedsięwzięcia, w których udział brali wybitni malarze, rzeźbiarze i kompozytorzy, a o ich wyjątkowości decydowało połączenie eksperymentalnej plastyki i muzyki z awangardowymi koncepcjami pedagogicznymi.

- **6 lipca 2019 roku o godz. 11.00 – Rządzić i olśniewać. Klejnoty I jubilerstwo w Polsce XVI i XVII wieku**

Otwarta na Zamku Królewskim w Warszawie wystawa „Rządzić i olśniewać. Klejnoty i jubilerstwo w Polsce w XVI i XVII wieku”, prezentowała dzieła sztuki złotniczej, jubilerskiej i rzemiosła artystycznego. Podczas oprowadzania członkowie mogli dowiedzieć się, jak wyglądał splendor dawnej władzy królewskiej, jakie skarby zgromadzili Jagiellonowie, jak cenne precjoza, szczerzłote naczynia liturgiczne i zdobiona szlachetnymi kamieniami biżuteria były wytwarzane na terenach Rzeczypospolitej.

- **20 lipca 2019 roku o godz. 13.00 – Arcydzieła Augusta Zamoyskiego. Pokaz konserwatorski**

Prezentowana kolekcja Augusta Zamoyskiego (1893 Jabłoń – 1970 Saint-Clar-de-Rivière) została w 2019 roku zakupiona dla Muzeum Narodowego w Warszawie. To zbiór wyjątkowy: gromadzący wybitne rzeźby – dzieło jednego z najlepszych polskich rzeźbiarzy XX wieku – i reprezentatywny dla całej jego twórczości.

Losy kolekcji odzwierciedlają burzliwą biografię jej twórcy: wielokrotnie zmieniała miejsce przechowywania i ekspozycji w związku z licznymi podróżami i przeprowadzkami artysty. Po śmierci Zamoyskiego z inicjatywy wdowy zostało utworzone prywatne, małe muzeum w Prieuré des Granges we francuskich Pirenejach: w zupełnym odosobnieniu, daleko od zabudowań mieszkalnych, wśród gęstych lasów. Druga część spuścizny po artyście była prezentowana nieopodal,

w pocysterskim średniowiecznym klasztorze w Sylvanès. To właśnie stamtąd kolekcja została zakupiona i w marcu 2019 przywieziona do Warszawy.

- **10 sierpnia 2019 roku o godz. 13.00 – Spółdzielnia Orno. Biżuteria**

Wystawa Spółdzielni Orno była rodzajem przewodnika po jej specyficznym stylu, tłumaczyła jego źródła. Stanowiła także opowieść o duchu kooperatyźmu i wspólnoty, który panował w wytwórni. Na wystawie zaprezentowano ponad 1600 eksponatów składających się na barwny i wyjątkowy obraz historii spółdzielni. Wystawa była pierwszą tak obszerną prezentacją dorobku ORNO, akcentując jej znaczenie dla polskiej sztuki użytkowej II połowy XX wieku.

- **11 sierpnia 2019 roku o godz. 10.15 – Na jednej stronie: Malczewski i Słowacki – oprowadzanie dodatkowe**

Pokaz malarstwa i rysunków Jacka Malczewskiego ze zbiorów Muzeum Narodowego w Warszawie był okazją do spojrzenia na twórczość artysty przez pryzmat dzieł Juliusza Słowackiego. Podczas oprowadzania członkowie Stowarzyszenia mieli okazję zobaczyć rzadko pokazywane rysunki Słowackiego i Malczewskiego, wśród nich te młodzieńcze, będące świadectwem zainteresowań artystycznych przyszłych wybitnych twórców, sztuką dawnych mistrzów, jak choćby Rafaela Santi.

- **14 września 2019 roku o godz. 11.30 – Widoczne Niewidoczne. Pokaz malarstwa XX wieku ze zbiorów Muzeum Narodowego w Warszawie**

Podczas oprowadzania można było zobaczyć 143 obrazy, które w większości pozostają niewidoczne w muzealnych magazynach. Na wystawie zaprezentowano prace m.in. Zdzisława Beksińskiego, Romana Opałki, Tamary Łempickiej, Jana Cybisa, Kazimierza Mikulskiego.

- **19 października 2019 roku o godz. 11.30 – Bruegel w towarzystwie / Skarby MNW i Rembrandt osobiście / Skarby MNW**

Oprowadzanie po dwóch wystawach czasowych zorganizowanych w ramach cyklu Skarby Muzeum Narodowego w Warszawie. Na pierwszym pokazie poza pracami Pietera Bruegla Starszego zaprezentowano ryciny wykonane wg jego rysunków przez blisko współpracujących z nim antwerpskich rytowników. Natomiast pokaz prac Rembrandta przybliżył zwiedzającym osadzenie twórcy w tradycji, a jednocześnie ukazał innowacyjność jego warsztatu. Wykonane przez Rembrandta ryciny zaprezentowały zakres tematyczny, który nie był przez niego podejmowany w pracach malarskich, poszukiwania rozwiązań kompozycyjnych i technicznych, które nurtowały jego wyobraźnię.

- **16 listopada 2019 roku o godzinie 11.30 – Gdynia – Tel Awiw – Muzeum Żydów Polskich POLIN**

Gdynię od Tel Awiwu w linii prostej dzieli blisko 3000 kilometrów. Mimo geograficznego dystansu, miasta łączy zaskakująco wiele podobieństw. Oba powstały na początku XX wieku i w szybkim tempie stały się nowoczesnymi kurortami nadmorskimi oraz portami. Wyróżnia je charakterystyczna, modernistyczna architektura. Spoiwem okazuje się wspólna, polsko-żydowska historia. Te podobieństwa, ale i unikatowość każdego z miast można było poznać podczas oprowadzania po wystawie w Muzeum POLIN.

WYCIECZKA TORUNIA

3 sierpnia 2019 roku odbyła się jednodniowa autokarowa wycieczka do Torunia (wzięły w niej udział 23 osoby). Podczas zwiedzania miasta można było zobaczyć wystawę „Marina Abramovic. Do czysta” w CSW Toruń oraz „Matejko” w Muzeum Okręgowym.

Pierwsza z wystaw była poświęcona Marinie Abramovic – działającej od około pięciu dekad wybitnej artystki, ikony performansu i niezwyklej postaci świata sztuki współczesnej.

Druga z wystaw – „Matejko” w Muzeum Okręgowym w Toruniu – zaprezentowała ponad sto prac artysty, w tym obrazów olejnych, szkiców rysunkowych, reprodukcji drzeworytniczych i litograficznych jego prac oraz rekwizytów używanych do komponowania scen.

„SPRAGNIENI PIĘKNA”

Dobroczynny projekt Stowarzyszenia Przyjaciele MNW, wspierający Muzeum Narodowe w Warszawie, zorganizowany z okazji obchodów setnej rocznicy istnienia stowarzyszenia. Tematem trzeciej edycji „Spragnieni Piękna” była kolor. W ramach projektu zorganizowaliśmy bal dobroczynny i pokaz mody. W 2019 roku rozpoczęliśmy prace nad czwartą edycją projektu w ramach której odbyła się aukcja adopcji i bal dobroczynny.

Trzecia edycja projektu „Spragnieni Piękna. Kolor”

- **POKAZ MODY - 2 grudnia 2018 roku (opisany w 2018 roku)**
- **BAL DOBROCZYNNY – 4 marca 2019 roku w Muzeum Narodowym w Warszawie**

Bal inspirowany był słynnymi balami przygotowywanymi przez przyjaciół zebranych wokół najznamienitszych muzeów na świecie, takich jak Metropolitan Museum of Art w Nowym Jorku. Gości czekały specjalne pokazy tańca, mieli możliwość sprawdzenia własnych umiejętności na parkiecie pod okiem profesjonalnych tancerzy, przy akompaniamencie muzyki granej na żywo. Bal miał na celu m.in. poszerzenie grona Przyjaciół i zebranie funduszy na rzecz Muzeum. Z tego powodu została zorganizowana aukcja. Wśród licytowanych rzeczy znalazły się parawany zaprojektowane przez Moodworks, poddane ingerencji wybitnych polskich współczesnych artystów, takich jak: Paweł Bownik, Alicja Sawicka, Radek Szłaga, czy Agnieszka Brzeżańska. Ponadto można było zaadoptować obraz „Na tle witrażu. Paw” Kazimierza Strabowskiego, „Portret Anny Orzelskiej” Louis’a de Silvestre’go oraz zostać mecenasem Sali Jacka Malczewskiego.

Czwarta edycja projektu „Spragnieni Piękna. Przyjaciele”

- **Aukcja adopcji „Skarby Muzeum Narodowego w Warszawie” – 2 grudnia 2019 roku**
- **BAL DOBROCZYNNY - 24 lutego 2020 roku (opisany w sprawozdaniu za rok 2020)**

Aukcja adopcji „Skarby Muzeum Narodowego w Warszawie” – 2 grudnia 2019 roku

2 grudnia 2019 roku w Gmachu Głównym MNW odbyła się pierwsza w Polsce publiczna aukcja adopcji dzieł sztuki ze zbiorów Muzeum Narodowego w Warszawie, z której dochód zostanie przekazany na rzecz MNW. Rozpoczęła ona IV edycję projektu „Spragnieni Piękna”. Na aukcji znalazły się 24 obiekty ze zbiorów muzeum, a wśród nich między innymi: *Stańczyk* Jana Matejki, *W oranżerii* Olgi Boznańskiej czy *Znużenie/Lassitude* Tamary Łempickiej. Aukcja adopcji to połączenie przyjemności – zaadoptowania ulubionego obrazu i powiązania z nim nazwiska swojego lub bliskich (rodziców, dzieci, wnuków) oraz pożytku – przekazania środków na potrzeby Muzeum Narodowego w Warszawie. Do pięciu obiektów zostały przygotowane wykwintne kolacje skomponowane przez pięciu warszawskich restauratorów, podczas których oprócz doznań smakowych można porozmawiać o sztuce i nie tylko z kuratorami galerii, z których pochodzą wybrane dzieła.

INNE WYDARZENIA / PROJEKTY ORGANIZOWANE PRZEZ STOWARZYSZENIE

- Pomoc Ministerstwu Kultury i Dziedzictwa Narodowego w odzyskaniu obrazu Marcina Zaleskiego „Wnętrze katedry w Mediolanie”
- Organizacja spotkań dla Sieci Przedsiębiorczych Kobiet – partnera Stowarzyszenia
- Organizacja spotkania świątecznego dla członków Stowarzyszenia w Restauracji Aleje 3 w Gmachu Głównym MNW – 19 grudnia o godzinie 16.00